

[Steen Folke]

»Derfor syntes jeg ikke, der var anledning til ved denne lejlighed at gå nærmere ind på spørgsmålet. Det kan ofte kun føre til gentagelser, og jeg har ikke skiftet standpunkt her.«

Det er jo meget interessant at vide, at ministeren ikke har skiftet standpunkt, men jeg må indrømme, at jeg ikke kender ministerens standpunkt. Mig bekendt har han aldrig givet udtryk for det offentligt. Jeg har i hvert fald ikke kunnet fravriste ministeren noget svar ved de lejligheder, hvor jeg har forsøgt at stille dette spørgsmål, og derfor er der altså ingen risiko for gentagelser. Hvis ministeren er indstillet på at besvare mit spørgsmål denne gang, vil jeg i hvert fald lytte med stor interesse.

Hvad er det altså, hr. minister, som giver Danmark nogen ret til Grønlands undergrund? Det er et meget enkelt spørgsmål, og hvis ministeren kunne give et enkelt svar, synes jeg, det ville være en god ting.

De ændringsforslag, VS har stillet, markerer en række efter vores mening væsentlige punkter, hvor denne hjemmestyreordning overhovedet ikke på nogen måde kan siges at være tilfredsstillende. Vi har stillet ændringsforslag først og fremmest vedrørende spørgsmålet om ejendomsretten og råderetten til de mineralske råstoffer i Grønlands undergrund, og det har jo været det vigtigste enkeltspørgsmål i hele debatten.

Det, vi har gjort, er, at vi har taget den formulering, som Grønlands landsråd enstemmigt vedtog engang i 1975 som det, man ville arbejde for. Nu hørte jeg, at hr. Søren B. Jørgensen i sit indlæg her i dag sagde, at da socialdemokratiet altid havde lagt vægt på landsrådets indstilling, og da landsrådet havde tilsluttet sig det samlede lovkompleks, kunne socialdemokratiet og hr. Søren B. Jørgensen med god samvittighed gøre det samme.

Men jeg er sikker på, hr. Søren B. Jørgensen, at der vil være stor forståelse i Grønlands landsråd for, om man skulle vælge at bruge den formulering, som landsrådet selv enstemmigt har vedtaget med hensyn til de mineralske råstoffer i Grønland. Jeg kan ikke forestille mig, at der er noget medlem af Grønlands landsråd – og jeg ser, at medlemmerne er ret godt repræsenteret her blandt tilhørerne – som vil føle sig forulempet, hvis hr. Søren B. Jørgensen og hans parti skulle

tilslutte sig den formulering, som landsrådet selv enstemmigt har vedtaget.

Vores ændringsforslag nr. 2 går ud på at give en udtrykkelig anerkendelse af hjemmestyrets ret til at deltage i samarbejde med beslægtede folk og minoritetsgrupper. Der er en del i Grønland, specielt progressive kræfter, som lægger stor vægt på at kunne indgå i et sådant samarbejde, bl. a. i det såkaldte inuitsamarbejde med beslægtede folk i Canada og Alaska, og også et samarbejde med de minoritetsgrupper, som i videre forstand er blevet kaldt den fjerde verden.

Dér har man sagt: ja men der er ikke noget i hjemmestyreloven, som er til hinder for et sådant samarbejde. Nej, det er rigtigt, der står hverken, at det er forbudt eller på anden måde uønskeligt eller noget i den retning, men det er lige så klart, at der er mulighed for konflikter mellem danske udenrigspolitiske hensyn – og det er jo den danske stat, der fortsat suverænt træffer beslutninger om udenrigspolitikken – og bestræbelser, som et hjemmestyret Grønland måtte ønske for at udvide et samarbejde på tværs af landegrænserne med beslægtede folk og minoritetsgrupper. Derfor mener jeg, det ville være vigtigt at få knæsat denne anerkendelse af retten til at indgå i et sådant samarbejde.

Det tredje ændringsforslag, vi har stillet, er, som det er fremgået, et forslag om, at hjemmestyret skal have kompetence til at afgøre, om der skal være udenlandske militærbaser i Grønland. På en måde kunne man sige: ja men det burde da være en selvfølge. Er det virkelig rimeligt, at den danske stat skal sidde og bestemme, at der skal være amerikanske militærbaser i Grønland, det skal grønlænderne ikke selv have nogen indflydelse på? Realiteten, hr. minister, i den hjemmestyreordning, der er foreslået her, er jo, at det er fuldstændig ligegyldigt, hvad grønlændere og grønlandske myndigheder, det kommende grønlandske hjemmestyre, siger. Der kan komme en enstemmig vedtagelse i landsrådet eller landstinget, som det kommer til at hedde, om, at nu vil man ikke mere acceptere amerikanske militærbaser i Grønland eller andre militærbaser for den sags skyld, og så kan ministeren sige: synd nok, vi er da glade for at høre jeres mening, men vi bestemmer nu fortsat, at der skal være sådanne baser. Jeg mener, det siger noget